

# Examen HAVO 2015

tijdvak 1  
donderdag 28 mei  
13.30 - 16.00 uur

**Turks**

Bij dit examen hoort een bijlage.

Dit examen bestaat uit 52 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 55 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Geef niet meer antwoorden (zinnen, redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld één zin wordt gevraagd en je antwoordt met meer dan één zin, dan wordt alleen de eerste zin in de beoordeling meegeteld.

*Let op: beantwoord een open vraag altijd in het Nederlands, behalve als het anders is aangegeven. Als je in het Turks antwoordt, levert dat 0 punten op.*

## Tekst 1 Sinema

---

- 1p 1 Bu parçada hangi soruya cevap bulunabilmektedir?  
A Sinema bir kitaba sığdırılabilir mi?  
B Sinema sektörünün zorlukları nedir?  
C Sinemanın en basit tanımı nedir?  
D Sinemaya neden az gidilmektedir?
- 1p 2 Bu parçada yazarın ağırlıklı olarak ele aldığı konu nedir?  
A sinema üzerine yazılan kitabın tanıtımı  
B sinemanın oluşturduğu psikolojik etkiler  
C toplumun sinema hakkındaki görüşleri  
D yasaklı filmlerin yarattığı derin etkiler
- 1p 3 Parçaya göre bazı oyunculara neden hayran kaldığımız belirtilmektedir?  
A çözümler ürettiklerinden  
B hayallerimizi süslediklerinden  
C onları örnek aldığımızdan  
D sıkıntılarımıza değindiklerinden

## Tekst 2 Kapı Kapı İstanbul

---

- 1p 4 Okul idarecileri, İstanbul'un zenginliklerini neden okula taşıdılar?  
öğrencilerin  
A anılarını canlandırmaları için  
B doğaya önem vermeleri için  
C geçmişle bağ kurmaları için  
D İstanbul'u güzelleştirmeleri için  
E İstanbul'la özdeşleşmeleri için
- 1p 5 Sınıfların girişindeki tarihi mekan resimleri öğrencileri nasıl etkiliyor?  
A derslerdeki başarılarını yükseltiyor  
B duygusal davranmaya yöneltiyor  
C resim yapmaya özendiriyor  
D ufuklarını genişletiyor
- 1p 6 Wat heeft men gedaan om het project 'İstanbul Dersi' zo goedkoop mogelijk te houden?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*

- 1p 7 Hoe zou het volgens de leerlingen zijn om in Istanbul te leven?  
Schrijf de eerste twee en de laatste twee woorden van die opmerking op.

### Tekst 3 Dalış Merkezleri

---

- 1p 8 Parçaya göre Kaş bölgesindeki su altı yapılarını ilginç kılan nedir?  
A bitki örtüsü  
B sismik olaylar  
C suyun berraklığı  
D tektonik hareketler
- 1p 9 Sarıgerme'nin dalgıçlar için giderek cazip bir merkez durumuna gelmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?  
A dalış brovölerinin verilmesi  
B mağaraların inanılmaz derinliği  
C su altı canlılarının çeşitliliği  
D şehir merkezine yakınlığı
- 1p 10 Parçada Çeşme ile ilgili olarak 'mavisi bambaşka' ifadesi ne için kullanılmaktadır?  
A denizdeki kayalıkların görünümü için  
B denizin rengi giderek değiştiği için  
C gökyüzü hep masmavi olduğu için  
D suyun altındaki sazlıkların renkleri için
- 1p 11 Aşağıdaki seçeneklerden hangisinde cesaret isteyen dalışlar yapılabilmektedir?  
A Bodrum  
B Çeşme  
C Sarıgerme  
D Saros
- 1p 12 Çeşme / Altın Kum'da dalgıçların gece dalışlarını tercih etmelerinin nedeni nedir?  
A çeşitli canlıların bir arada olması  
B emniyet kurallarının serbestliği  
C güvenli dalışların yapılabilmesi  
D renkli süngerlerin çok bulunması

In de tekst worden vier verschillende duikcentra genoemd. In de buurt van deze centra zwemmen verschillende waterdieren/vissen.

- 2p 13 Neem de tabel over en noteer welke soorten waterdieren/vissen het meest voorkomen per duikcentrum.

*Je moet in het Turks antwoorden.*

	duikcentrum	soort waterdier/vis
1	Bodrum	
2	Kaş	
3	Sarıgerme	
4	Saros	

## Tekst 4 Apple iPhone

*Kies bij de open plekken 14, 15, 17, 18, 19 en 20 in de tekst het juiste antwoord uit de gegeven mogelijkheden.*

- 1p 14

A eksik  
B hızlı  
C küçük  
D popüler

- 1p 15

A donanım  
B gövde  
C parlaklık  
D renk

- 1p 16

Üçüncü ve dördüncü paragraf arasındaki ilişki nedir?  
A Dördüncü paragrafta tümüyle yeni konuya değiniliyor.  
B Dördüncü paragrafta verilen bilgi her ikisinin sonucu.  
C Üçüncü paragraf, dördüncü için ön giriş yapmış oluyor.  
D Üçüncü paragraf, dördüncüden daha ayrıntılı bilgi içeriyor.

- 1p 17

A akustiği  
B görüntüsü  
C mikrofonu  
D optiği

1p 18

- A dayanıklı
- B düşük
- C inanılmaz
- D yeterli

1p 19

- A biçimine
- B kalitesine
- C kolaylığına
- D rehberine

1p 20

- A gösterime
- B incelemeye
- C paylaşımına
- D piyasaya

## Tekst 5 Kayın Ağacı

---

1p 21 Yazıya göre mitolojilerin yaşamasını sağlayan etken nedir?

- A algılama
- B anlatım
- C gelenek
- D inanç

1p 22 Kayın ağacı mitolojisinin ana konusu nedir?

- A ağaçlara verilen değer
- B kayın ağacının özelliği
- C Türklerin ortaya çıkışı
- D Türklerin yaşayışları

1p 23 Wat wordt er bedoeld met de beschrijving “üçlü” in alinea 2?

*Je moet in het Turks antwoorden.*

1p 24 Wat symboliseert het woord ‘kayın’ volgens de tekst?

*Je moet in het Turks antwoorden.*

De verwerking van de schors van de beuk heeft aan de basis gelegen voor het ontstaan van bepaalde ambachten.

1p 25 Welke twee ambachten zijn dat?

*Je moet in het Turks antwoorden.*

- 1p 26 Door welke eigenschap kunnen de takken van de 'kayın ağacı' gebruikt worden om pijl en boog te maken?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*
- 1p 27 Hoe wordt de maatschappij genoemd waarin vrouwen de macht in handen hebben volgens de tekst?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*
- 1p 28 Waarom wordt de melk van de beuk tegenwoordig minder gebruikt volgens de tekst?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*

## Tekst 6 Büyüyünce Ne Olacaktık Ne Olduk?

---

- In de tekst worden drie punten genoemd die van invloed zijn op de beroepswens van kinderen.
- 1p 29 Schrijf twee van de drie op.  
*Je moet in het Turks antwoorden.*
- 1p 30 Yazının 2. paragrafında geçen 'Eskiden çocuklar doktor, itfaiyeci, pilot gibi, insanların iyiliğini amaçlayan meslekleri istiyordu' cümlesiyle asıl anlatılmak istenen nedir?  
Günümüzde çocukların istediği mesleğin  
A eğitiminin daha kolay olması.  
B kendilerini ön plana çıkarması.  
C toplum içinde değer görmesi.  
D toplumsal yardımı amaçlaması.
- 1p 31 Waardoor zal er in de toekomst een gat ontstaan tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt volgens de tekst?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*
- 1p 32 Beşinci ve altıncı paragraf arasındaki ilişki nedir?  
A Altıncı paragrafta beşincide işlenmiş konulara da değiniliyor.  
B Beşinci paragrafta ele alınan konunun sonucu altıncıda açıklanıyor.  
C Beşinci paragrafta geçen meslekler altıncıda ayrıntılı anlatılıyor.  
D Her iki paragrafta da anne-babanın istediği meslekler işleniyor.
- 1p 33 Yazar, sonuç olarak bu yazıyla neyi belirtmek istemiştir?  
A Çocuklar yanlış seçim yaptıklarında mutsuz oluyorlar.  
B Çocuklar, seçim yaparken yanlış yönlendiriliyorlar.  
C Çocukların ne olmak istedikleri ile ilgilenmek gerekir.  
D Çocukların yanlış seçimi bile öğretici özellik taşıyor.

## Tekst 7 Eski Oyuncak

---

- 1p 34 Mardin'de bulunan oyuncaklardan önce, bilinen en eski oyuncak hangi maddeden yapılmıştı?
- A çamur
  - B demir
  - C tahta
  - D taş

Tijdens de opgravingen zijn er naast de speelgoedauto en het tablet nog twee andere voorwerpen gevonden.

- 1p 35 Schrijf deze twee voorwerpen op in je uitwerkbijlage.  
*Je moet in het Turks antwoorden.*

- 1p 36 Hoe komt het volgens de tekst dat het schrift op dit tablet bewaard en leesbaar is gebleven?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*

In de tekst wordt het gebied waar ook Mardin onder valt, aangeduid als bakermat voor de beschaving.

- 1p 37 Welke term wordt hiervoor in de tekst gebruikt?  
*Je moet in het Turks antwoorden.*

- 1p 38 Yazıya göre Mardin ili hangi bölgede bulunmaktadır?
- A Asur
  - B Gırnavaş
  - C Mezopotamya
  - D Nabulu

- 1p 39 Mardin'de bulunan çivi yazılı tablet ne gibi bir resmi belgedir?
- A barış antlaşması
  - B bereket duası
  - C satış sözleşmesi
  - D yazılı bir kanun

## Tekst 8 Türk Halk Çalgıları

- 2p 40 Welk geluid hoort bij welk instrument?  
Noteer het cijfer met daarachter de juiste letter.

1 bozuk	a tok ve mil iniltili ses
2 davul	b mat ve hafif ses
3 divan sazı	c açık ve berrak ses
4 mey	d gür ve tok ses
5 meydan sazı	e olgun ve dokunaklı ses

- 1p 41 Tambura nasıl çalınmaktadır?  
A metçik ve tokmakla  
B sadece çomakla  
C sadece yayla  
D tezene ve parmaklarla
- 1p 42 Parçaya göre aşağıdaki yargılardan hangisi doğrudur?  
A Bulgarı, çalgı olarak ilk kez Erzurum'da kullanılmıştır.  
B İstanbul ile Karadeniz kemençesi birbirine benzemez.  
C Kabak, ahşap kaplı ve dört telli bir çalgıdır.  
D Tar, Akdeniz Bölgesi'nin en yaygın çalgısıdır.
- 1p 43 Mey çalgısı daha çok nerelerde kullanılmaktadır?  
A büyük düğün salonlarında  
B köy meydan düğünlerinde  
C küçük ve kapalı yerlerde  
D yüksek yayla düğünlerinde
- 1p 44 Küçük davullar en çok hangi yöremizde kullanılmaktadır?  
A Aydın yöresi  
B Kars yöresi  
C Trabzon yöresi  
D Urfa yöresi  
E Yozgat yöresi
- 1p 45 Vurmalı çalgılardan olan kudüm hangi müzik türünde kullanılmaktadır?  
A halk müziği  
B pop müzik  
C sanat müziği  
D sufi müziği



## Tekst 9 Karız Kanalları

---

- 1p 46 Parçaya göre Turfan bölgesinde görülen zıtlık aşağıdakilerden hangisidir?  
A kuru hava - sulama  
B serinlik - derin vadiler  
C yağışlı hava - kıtlık  
D yüksek dağlar - sıcaklık
- 1p 47 Parçada geçen 'doğal su depoları' aşağıdakilerden hangisidir?  
A dağ  
B deniz  
C gölet  
D mağara
- 2p 48 Welke van onderstaande beweringen zijn volgens de tekst juist en welke zijn onjuist? Noteer het nummer met daarachter 'juist' of 'onjuist'.  
1 De grotten werden vroeger gebruikt om de stad te verdedigen.  
2 De kanalen zijn voor het eerst door een herder ontdekt.  
3 Het gebied is de laagste plek ter wereld onder zeeniveau.  
4 Het Turfan-gebied is een toeristische trekpleister.  
5 In het Turfan-gebied is de gemiddelde levensverwachting hoog.
- 1p 49 Parçaya göre yerli halk su kanallarının temizliğini nasıl sağlamıştır?  
A dar kuyular kazarak  
B dik kuyular kazarak  
C iş bölümü yaparak  
D köleleri çalıştırarak
- 1p 50 Op welk punt zijn de historici het niet met elkaar eens volgens de tekst?  
*Schrijf het antwoord in het Turks op.*

**Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.**

*Lees bij de volgende opgaven steeds eerst de vraag voordat je de bijbehorende tekst raadpleegt.*

## **Tekst:10 Türkiye Koyunları**

---

Je hebt gehoord dat de overheid subsidie voor de veeteelt verstrekt. Je woont in het Zwarte Zeegebied en je wilt daar een Turkse schapenfokkerij beginnen.

- 1p 51 Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waarin staat of het zinvol is om daar een schapenfokkerij te beginnen.

## **Tekst 11 İtiraf Ediyorum**

---

Je hebt gehoord dat veel mensen op de werkvloer onderdrukt worden. Je hebt een neef die als officier van justitie werkt. Zou hij, volgens de tekst, ook worden blootgesteld aan psychische mishandeling?

- 1p 52 Citeer de eerste twee en de laatste twee woorden van de zin waaruit dat blijkt.

---

### **Bronvermelding**

*Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.*